

Опубліковано: Сучасний стан і тенденції розвитку економіки країни: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 16 грудня 2016 р.) - Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2016. – 208 с. – С. 9-10

УДК 316.4::338.26"313"/431

СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Почерніна Н.В., к.е.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: *social aspects of the development of Ukrainian agrarian sector in the medium term are analyzed.*

Key words: *development Strategy, agricultural sector, social aspects.*

Постановка проблеми. Стратегія розвитку аграрного сектора економіки на період до 2020 року підкреслює надзвичайну важливість аграрного виробництва у збереженні економічного суверенітету держави, у стабілізації вітчизняної економіки, у створенні передумов економічного зростання з метою підвищення суспільного добробуту українського населення. Покращення добробуту об'єктивно вимагає зростання як економічної, так і соціальної ефективності. Причому, в умовах пошуку нової парадигми економічної теорії, акцент на соціальній складовій розвитку є переважаючим. У зв'язку з цим метою даного дослідження є аналіз основних соціальних перешкод реалізації стратегії розвитку аграрного сектора у середньостроковій перспективі.

Основні матеріали дослідження. Стратегія розвитку аграрного сектора визначила ряд проблем, розв'язання яких є пріоритетним у найближчій період. В цілому, «метою Стратегії є створення організаційно-економічних умов з метою ефективного розвитку аграрного сектора шляхом забезпечення єдності економічних, соціальних та екологічних інтересів суспільства для стабільного забезпечення населення якісною, безпечною, доступною вітчизняною сільськогосподарською продукцією та промисловості сільськогосподарською сировиною» [4]. Таким чином, реалізація стратегії в цілому орієнтована на вирішення такої глобальної соціальної проблеми як забезпечення населення продуктами харчування, яка для макрорівня характеризується як проблема продовольчої безпеки.

В межах обраної теми дослідження зосередимо увагу на тих проблемах, для яких соціальна складова не лежить на поверхні, а має внутрішній зміст і тому потребує виокремлення. Серед них:

1) нерівномірність розвитку різних форм господарювання з одночасним послабленням позицій середніх сільськогосподарських товаровиробників. Така ситуація виникла внаслідок створення нерівних умов

господарювання для різних за розмірами та соціальним навантаженням виробників. Суто економічний її зміст проявляється у складнощах реалізації права на свободу підприємницької діяльності, а соціальна складова проявляється як проблема формування середнього класу на селі та загострення проблеми зайнятості сільського населення. Так, у 2015 році показник рівня зайнятості населення, що проживає у сільській місцевості, був нижчим за відповідний показник для населення, що проживає у міських поселеннях (60,8% проти 63,1%), тоді як у 2013 році співвідношення було зворотним (68,4 проти 63,4%) [2]

2) ослаблення соціально-демографічного підґрунтя розвитку сільських громад, що проявляється через поступове зникнення сіл, скорочення кількості населення, що проживає у сільській місцевості, а також старіння сільського населення. На початок 2015 року в Україні нараховувалось 28388 сільських населених пунктів, що на 351 населений пункт менше, ніж у 2000 році внаслідок зняття з обліку незаселених поселень [3, с. 11].

3) незавершеність земельної реформи. Економічна складова проявляється як проблема реалізації права власності на землю, а соціальна складова призводить до втрати почуття господаря, низького рівня доходів сільського населення та падіння престижу сільськогосподарської праці. У II кварталі 2016 року рівень оплати праці в сільській місцевості становив 1914,2 грн. в середньому за місяць на одне домогосподарство проти 3204,83 грн. заробітної платні у міських поселеннях [1, с. 66]

4) Відсутність мотивації у сільськогосподарського товаровиробника до дотримання агроекологічних вимог. Економічна складова демонструється зменшенням обсягів випуску екологічно чистої продукції, а соціальна складова проявляється у погіршенні стану навколишнього середовища, а у підсумку – збільшенням захворюваності населення країни та скороченням тривалості життя. У 2015 році відбулося природне скорочення населення на 1000 осіб у міських поселеннях на 2,8 особи, у сільській місцевості на 6,7 особи [3, с. 40-41].

Висновки. Стратегія розвитку аграрного сектору має реалізовуватись у комплексі з іншими напрямками економічної політики і її соціальне спрямування має підсилюватись конкретизацією кінцевих параметрів соціального характеру, особливо в рамках прогнозів та планів розвитку на рівні об'єднаних територіальних громад в межах одного-трьох років.

Література.

1. Витрати і ресурси домогосподарств України у II кварталі 2016 року (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств України) : статистичний бюлетень / Державна служба статистики України / Відповідальний за випуск І. І. Осипова – К., 2016 - 153 с. [Електронний ресурс]. – Джерело доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

2. Інформація Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Джерело доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Населення України за 2015 рік : демографічний щорічник / Державна служба статистики України / Відповідальна за випуск М. Б. Тімоніна. – К. : ДП «Інформаційно-аналітичне агенство», 2016 - 120 с.

4. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року / Схвалено розпорядження Кабінетом Міністрів України від 17 жовтня 2013 року, № 806-р [Електронний ресурс]. – Джерело доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/806-2013-p>.